

Commission
européenne

**Apie ES ir JK
susitarimą dėl
išstojimo
GLAUSTAI**

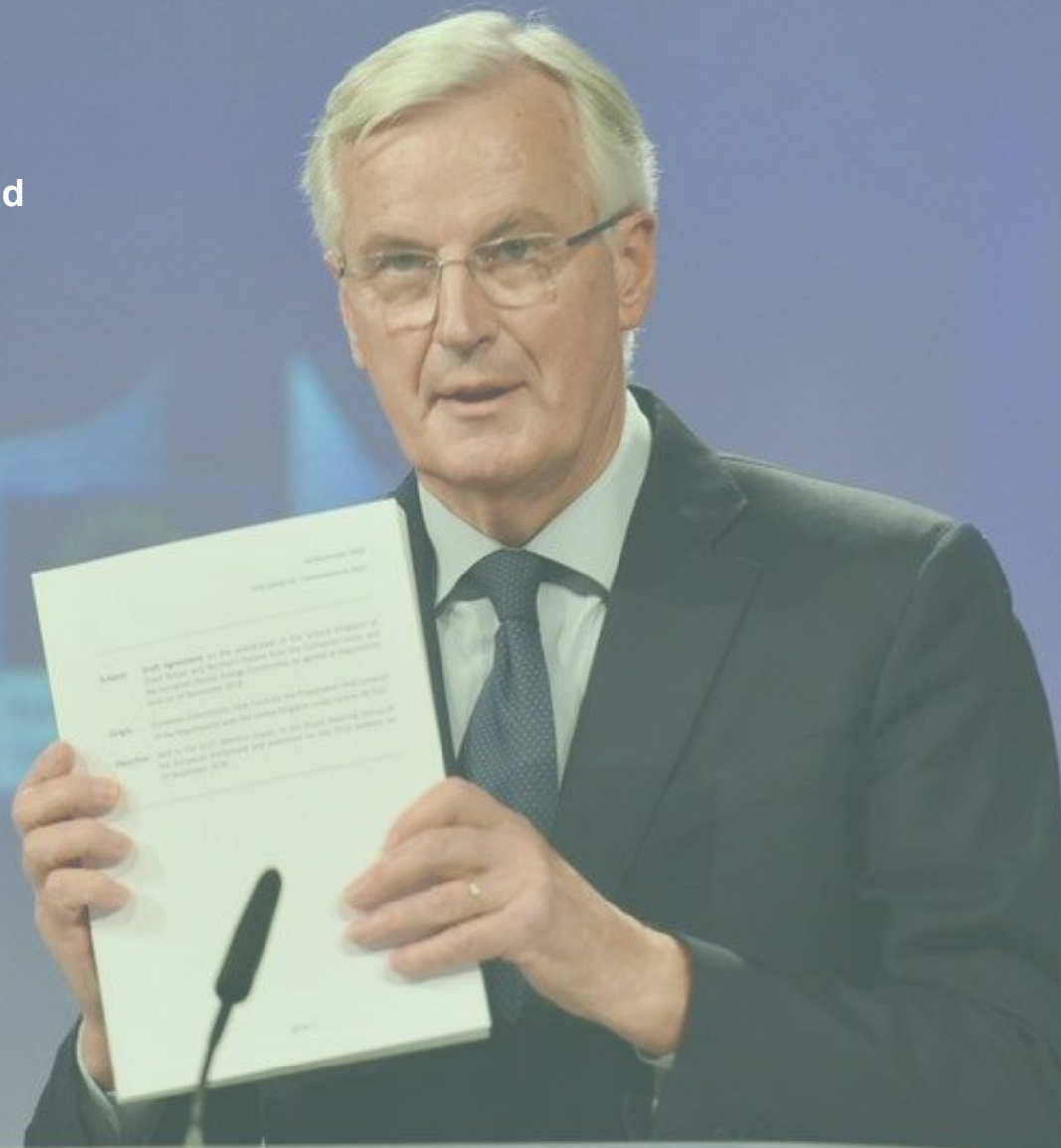
“ Derėjomės su JK,
bet anaiptol ne prieš JK.

Šis susitarimas – būtinas žingsnis, kad JK ir ES pasitikėjimas viena kita neblėstų. Vėliau turėsime užmegzti beprecedentę plataus užmojo partnerystę.

JK liks mūsų draugė, partnerė ir sąjungininkė.

”

*Europos Komisijos vyriausiojo derybininko
Michelio Barnierio kalba
per 2018 m. lapkričio 25 d. vykusį specialųjį
Europos Vadovų Tarybos (50 str.) posėdį*

Commission européenne
European Commission

SUSITARIMAS DĖL IŠSTOJIMO – KOKS JIS?

2019 m. kovo 29 d. vidurnaktį JK pasitrauks iš ES.

Susitarimu dėl išstojimo užtikrinama, kad tai vyktų tvarkingai.

Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 2 dalis

„Nusprendusi išstoti iš Sąjungos valstybė narė apie savo ketinimą praneša Europos Vadovų Tarybai.

Vadovaudamasi Europos Vadovų Tarybos pateiktomis gairėmis, Sąjunga susidera ir sudaro su ta valstybe **susitarimą**, kuriame nustatoma išstojimo iš Sąjungos tvarka atsižvelgiant į **pagrindinius būsimų tos valstybės santykių su Sąjunga principus**. [...]"

PAGRINDINIŲ ĮVYKIŲ SEKA

2017 m.
kovo 29 d.

Pranešimas dėl
išstojimo

Ministrė Pirmininkė Theresa May praneša Europos Vadovų Tarybai apie JK ketinimą išstoti iš Europos Sąjungos.

2017 m. birželio
19 d.

Derybų pradžia

Pirmiausia aptariami trys pagrindiniai išstojimo klausimai: **piliečių teisės, finansinis susitarimas** ir realios sienos **Airijos saloje** išvengimas.

2017 m.
gruodžio 8 d.

Bendra
ataskaita

Čia išdėstomos susitarimo reikalaujančios trijų pagrindinių išstojimo klausimų sritys ir **kiti atsiskyrimo klausimai.**

Komisija rekomenduoja Europos Vadovų Tarybai (50 str.) pripažinti, kad per pirmąjį derybų etapą padaryta pakankama pažanga.

2018 m. kovo 19 d.

Susitarimo dėl
išstojimo
projektas

Šiame projekte **teisės nuostatomis įtvirtinama** gruodžio mėn. bendra ataskaita. Jame pabrėžiama, dėl kurių sričių sutariama, o dėl kurių – ne.

2018 m. birželio
19 d.

Bendras
pareiškimas

Čia nurodoma derybininkų padaryta **tolesnė pažanga.**

2018 m. lapkričio
14 d.

Derybininkai pasiekia susitarimą. Europos Komisija rekomenduoja Europos Vadovų Tarybai pripažinti, kad padaryta lemiamą pažangą, ir taip baigti derybas.

2018 m. lapkričio
25 d.

Galutinė
Susitarimo
dėl išstojimo
redakcija

**Politinis
pareiškimas**

ES vadovai patvirtina Susitarimą dėl išstojimo ir priima pareiškimą dėl pagrindinių būsimų santykių principų.

Etapai iki Susitarimo sudarymo

Europos
Vadovų Taryba
(50 str.)

Patvirtina
Susitarimą dėl
išstojimo.

Europos
Komisija

Pasiūlo Tarybai
įgalioti pasirašyti
ir
sudaryti
Susitarimą dėl
išstojimo.

Taryba (50 str.)

Įgalioja
pasirašyti
Susitarimą dėl
išstojimo ir jį
perduoda
Europos
Parlamentui,
kad šis pritartų.

Europos
Parlamentas

Pritarimo
procedūra

Taryba (50 str.)

Sudaro
Susitarimą dėl
išstojimo.

2019 m. kovo
30 d.

00 val. 00 min.
(Vidurio
Europos laiku)
JK tampa
trečiaja šalimi.
Prasideda
pereinamasis
laikotarpis.

JK ratifikuoja Susitarimą dėl išstojimo
pagal savo konstitucines nuostatas.

ES prioritetai derybose dėl „Brexit’o“

nurodyti 2017 m. balandžio 29 d. ir gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos (50 str.) gairėse

„Sjungos bendras tikslas šiose derybose bus apsaugoti savo interesus, savo piliečių, savo įmonių ir savo valstybių narių interesus.“

Laikytis **laipsniško požiūrio**,
kaip užtikrinti **tvarkingą išstojimą**

Apsaugoti **piliečius**, kurie savo gyvenimą kūrė remdamiesi teisėmis, kurias jiems suteikė JK narystė ES

Užtikrinti, kad ir Sąjunga, ir JK laikytųsi **finansinių įsipareigojimų**, susijusių su visu JK narystės Sąjungoje laikotarpiu

Toliau remti
Didžiojo penktadienio susitarime įtvirtintą taikos ir susitaikymo tikslą
ir remti **taikos proceso Airijos saloje** pasiekimus, jo teikiamą naudą ir su juo susijusius įsipareigojimus, taip pat juos apsaugoti

ĮTRAUKUS IR SKAIDRUS PROCESAS

Kartu su 27 ES valstybėmis narėmis ir Europos Parlamentu

Dėl Susitarimo derėtasi **atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos (50 str.) gaires**. Įvairiais lygmenimis vyko reguliarūs posėdžiai su 27 ES valstybėmis narėmis ir **Europos Parlamento „Brexit’o“ iniciatyvine grupe**.

Aktyvus klausymas

Papildomą indėlį įnešė ir duomenis padėjo rinkti **ES patariamąsios įstaigos ir suinteresuotieji subjektai**.

Precedento neturintis skaidrumas

Paskelbti visi dokumentai, kuriais dalytasi su ES valstybėmis narėmis, Taryba, Europos Parlamentu ir JK, taip pat Europos Vadovų Tarybos gairės, aktai, kuriuose nustatomos ES derybinės pozicijos, ir kiti atitinkami dokumentai.

Michelis Barnier dažnai lankėsi 27 ES valstybėse narėse, kur diskutavo su vyriausybėmis, parlamentais, socialiniais partneriais ir suinteresuotaisiais subjektais.

PAGRINDINĖS SUSITARIMU DĖL IŠSTOJIMO REGLAMENTUOJAMOS SRITYS (1/2)

Bendros nuostatos (I dalis)

- ▶ Išdėstomos bendros nuostatos, užtikrinančios tinkamą Susitarimo dėl išstojimo suvokimą ir veikimą.

Atsiskyrimo klausimai (III dalis)

- ▶ Užtikrinamas tvarkingas išstojimas, visų pirma sklandžiai ir laipsniškai panaikinant iki pereinamojo laikotarpio pabaigos nebaigtas taikytinas procedūras ir susitarimus.

Finansinis susitarimas (V dalis)

- ▶ Užtikrinama, kad JK ir ES vykdytų visus finansinius įsipareigojimus, kuriuos jos kartu prisiėmė, kol JK buvo ES valstybė narė.

Piliečių teisės (II dalis)

- ▶ Ginamas daugiau kaip 3 milijonų ES piliečių JK ir daugiau kaip 1 milijono JK piliečių ES valstybėse narėse pasirinkimas, kur gyventi, užtikrinant jų teisę gyventi, dirbti arba mokytis priimančiojoje šalyje.

Pereinamasis laikotarpis (IV dalis)

- ▶ Nustatomas iki 2020 m. pabaigos truksiantis pereinamasis laikotarpis. Jis gali būti vieną kartą pratęstas ne daugiau kaip vieniems arba dvejiems metams.
- ▶ Užtikrinama, kad tuo laikotarpiu Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje būtų ir toliau taikoma ES teisė (JK nedalyvaujant ES institucijų ir valdymo struktūrų veikloje).
- ▶ Administravimo įstaigoms, įmonėms ir piliečiams paliekama daugiau laiko prisitaikyti.

PAGRINDINĖS SUSITARIMU DĖL IŠSTOJIMO REGLAMENTUOJAMOS SRITYS (2/2)

Valdymas (VI dalis)

- ▶ Užtikrinamas veiksmingas Susitarimo valdymas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas, be kita ko, veiksmingas ginčų sprendimo mechanizmas.

Protokolas dėl suverenių bazių teritorijų Kipre

- ▶ Ginami suverenių bazių teritorijose gyvenančių ir dirbančių Kipro piliečių interesai.

Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos

- ▶ Tarp Airijos ir Šiaurės Airijos nestatoma realios sienos.
- ▶ Nesumažinama 1998 m. Didžiojo penktadienio (Belfasto) susitarime numatytų teisių apimtis. Tęsimas Šiaurės ir Pietų bendradarbiavimas.
- ▶ Toliau įgyvendinami Airijos ir JK tarpusavio susitarimai dėl bendros kelionių erdvės ir išsaugoma bendra elektros energijos rinka.

Protokolas dėl Gibraltaro

- ▶ Pereinamuoju laikotarpiu numatomas administracinis Ispanijos ir JK bendradarbiavimas, kiek tai susiję su Gibraltaru, įvairiose politikos srityse ir Susitarimo dėl išstojimo dalies dėl piliečių teisių įgyvendinimo klausimu.

I dalis. BENDROS NUOSTATOS

▶ Susitarimo dėl išstojimo nuostatos **turi turėti tokią pačią teisinę galią JK kaip ir ES bei jos valstybėse narėse.**

▶ JK teismai turi nuosekliai aiškinti **ESTT praktiką**, suformuotą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, ir tinkamai atsižvelgti į ESTT praktiką, suformuotą po tos datos.

▶ **Viršenybė:** JK teisminės ir administracinės institucijos įgaliojamos **netaikyti nacionalinės teisės nuostatų, kurios yra prieštaraujančios arba nesuderinamos.**

▶ **Tiesioginis poveikis:** nacionaliniuose teismuose (tiek JK, tiek ES valstybių narių) atitinkamos bylos šalys gali tiesiogiai remtis Susitarimu dėl išstojimo.

▶ Susitarime dėl išstojimo esančios nuorodos į Sąjungos teisę laikomos nuorodomis **ir į pereinamuoju laikotarpiu įsigaliojusius naujus teisės aktus arba teisės aktų pakeitimus.**

II dalis. PILIEČIŲ TEISĖS

Susitarimu dėl išstojimo ginamos daugiau kaip 3 milijonų ES piliečių JK ir daugiau kaip 1 milijono JK piliečių ES valstybėse narėse teisės gyventi šalyje.

Subjektinė Susitarimo taikymo sritis – kam jis taikomas?

ES piliečiams, kurie pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu gyveno JK, ir **JK piliečiams**, kurie tuo momentu gyveno vienoje iš 27 ES valstybių narių, jei ten gyventi jie turėjo teisę pagal ES teisės aktus dėl laisvo judėjimo.

Šeimos nariams (dabartiniams sutuoktiniams ir registruotiems partneriams, tėvams, seneliams, vaikams, anūkams ir asmenims, su kuriais palaikomi ilgalaikiai santykiai), kurie dar negyvena toje pačioje priimančiojoje valstybėje kaip ES piliečiai arba JK piliečiai ir kuriems pagal ES teisę yra suteiktos teisės – jie prie piliečių galės prisijungti ateityje.

Vaikams, kurių teisės iki ar po JK išstojimo ginamos nepriklausomai nuo to, kur jie gimę.

Pasienio darbuotojams ir pasienyje savarankiškai dirbantiems asmenims, kurių teisės ginamos ir tose šalyse, kuriose jie dirba.

Kokios teisės ginamos?

ES ir JK piliečiai, taip pat jų šeimos nariai gali likti gyventi, dirbti ir mokytis priimančiojoje šalyje.

Teisė gyventi šalyje

- ▶ Materialinės teisės sąlygos gyventi šalyje yra tokios pačios, kokios nustatytos dabartiniuose ES teisės aktuose dėl laisvo judėjimo.

Socialinė apsauga

- ▶ Atitinkami asmenys išlaikys savo teises į sveikatos priežiūrą, pensijas ir kitas socialinės apsaugos išmokas. Jeigu jie turi teisę gauti išmoką pinigais iš vienos šalies, jie turėtų ją gauti, net jei nuspręstų gyventi kitoje šalyje.

Jiems taip pat visapusiškai naudinga, kad juos draudžiama diskriminuoti dėl pilietybės ir jie turi teisę į tokias pačias sąlygas kaip ir priimančiosios valstybės piliečiai.

Darbuotojai ir savarankiškai dirbantys asmenys

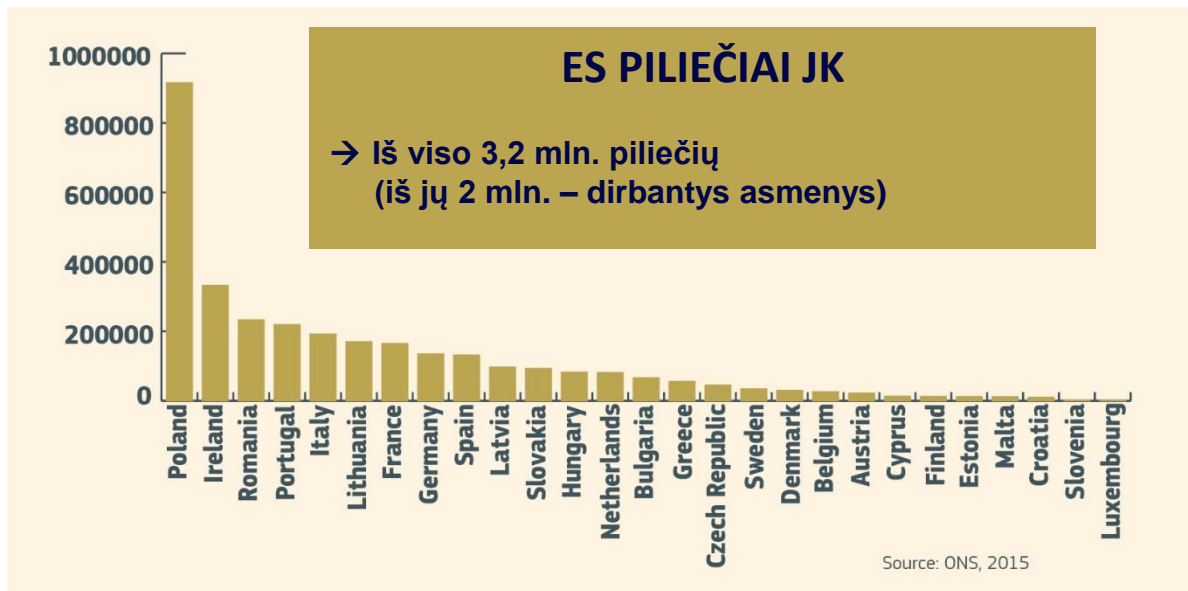
- ▶ Asmenys, kuriems taikomas Susitarimas dėl išstojimo, turės teisę įsidarbinti arba vykdyti ekonominę veiklą kaip savarankiškai dirbantys asmenys. Jie taip pat išlaikys visas ES teise grindžiamas darbuotojų teises.

- ▶ Susitarimu pasienio darbuotojų ir pasienyje savarankiškai dirbančių asmenų teisės ginamos tose šalyse, kuriose jie dirba.

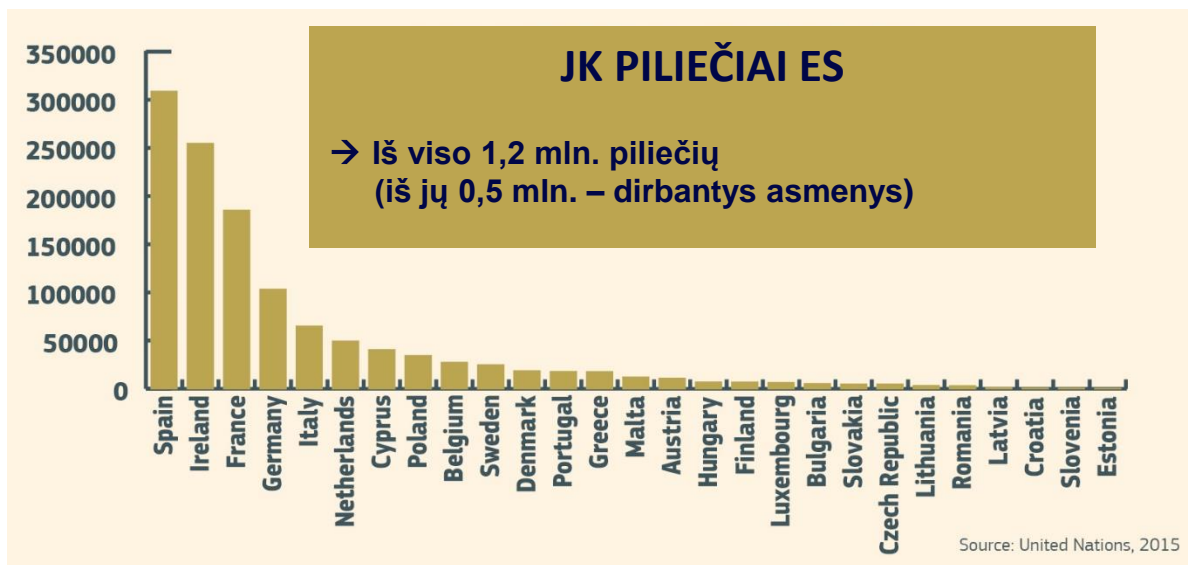
Profesinė kvalifikacija

- ▶ Paliekami galioti anksčiau JK arba ES valstybių narių priimti sprendimai dėl asmenų, kuriems taikomas Susitarimas, profesinės kvalifikacijos pripažinimo. Tebevykstančios pripažinimo procedūros bus užbaigtos, o jų išvadų paisoma.

ES piliečiai JK ir JK piliečiai ES

Nurodytų skaičių įvertis parengtas remiantis 2015 m. JK nacionalinės statistikos tarnybos (ONS) duomenimis arba 2015 m. JT (Jungtinių Tautų) duomenimis. Faktiniai skaičiai gali skirtis.

Taikytinos procedūros

Konstitutyvaus pobūdžio sistema

Būtinai privalomas taikymas, kaip sąlyga naudotis teisėmis pagal Susitarimą dėl išstojimo.

Taikytina JK ir ES valstybių narių, kurios nusprendžia taip daryti

Deklaratyvaus pobūdžio sistema

Tie, kas atitinka sąlygas, automatiškai tampa teisių pagal Susitarimą dėl išstojimo gavėjais.

Taikytina ES valstybių narių, kurios nusprendžia taip daryti

→ Sklandžios ir paprastos administracinės procedūros

→ Administracinės išlaidos neturi viršyti panašių dokumentų išdavimo piliečiams išlaidų.

Tie, kas jau turi teisę nuolat gyventi šalyje patvirtinantį dokumentą, gali jį pasikeisti nemokamai.

Įgyvendinimas ir stebėseną

Susitarimo dėl išstojimo nuostatomis dėl piliečių teisių **ES piliečiai gali tiesiogiai remtis** JK teismuose, o JK piliečiai – ES valstybių narių teismuose.

Aštuonerius metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos JK teismai gali **kreiptis į ES Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą** dėl Susitarimo dėl išstojimo dalies dėl piliečių teisių aiškinimo. Kalbant apie klausimus, susijusius su prašymais suteikti JK nuolatinio gyventojų statusą, tas 8 metų laikotarpis prasidės 2019 m. kovo 30 d.

Europos Komisija stebės, kaip piliečių teisės įgyvendinamos ir taikomos ES, o nepriklausoma JK institucija – kaip jos įgyvendinamos ir taikomos šioje šalyje.

III dalis. ATSISKYRIMO KLAUSIMAI

Susitarime dėl išstojimo nustatytos išsamios nuostatos, kurių reikia, kad būtų laipsniškai panaikintos nebaigtos procedūros ir susitarimai, susiję su:

RINKAI PATEIKIAMOMIS PREKĖMIS

TEBEVYKSTANČIU PREKIŲ JUDĖJIMU (MUITINE)

INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ APSAUGA

NEBAIGTU POLICIJOS IR TEISMINIU BENDRADARBIAVIMU BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE

NEBAIGTU TEISMINIU BENDRADARBIAVIMU CIVILINĖSE IR KOMERCINĖSE BYLOSE

DUOMENIMIS IR INFORMACIJA, KURIAIS KEIČIAMASI IKI PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PABAIGOS

NEBAIGTAIS VIEŠAISIAIS PIRKIMAIS

EURATOMU

NEBAIGTOMIS TEISMINĖMIS IR ADMINISTRACINĖMIS PROCEDŪROMIS

SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, AGENTŪRŲ IR ĮSTAIGŲ VEIKIMU

RINKAI PATEIKIAMOS PREKĖS

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ES arba JK rinkai teisėtai pateiktos prekės gali ir toliau laisvai judėti – jų nereikia modifikuoti arba ženklinti pakartotinai.

Pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu platinimo grandinėje esančios prekės:

gali **pasiekti galutinius naudotojus**, neprivalant laikytis papildomų reikalavimų; jos taip pat gali būti **pradėtos naudoti**;

bus nuolat **prižiūrimos valstybių narių ir JK rinkos priežiūros institucijų**.

Išimtis: gyvų gyvūnų ir gyvūninių produktų judėjimas.

Nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos jiems bus taikomos importo ir sanitarinės kontrolės pasienyje taisyklės, neatsižvelgiant į tai, kada jie pateikti rinkai.

TEBEVYKSTANTIS PREKIŲ JUDĖJIMAS MUITINĖS POŽIŪRIU

Muitų, PVM ir akcizų tikslais prekių judėjimą, **prasadėjusį** iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bus leista užbaigti **pagal ES taisykles**.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, **ES taisyklės ir toliau bus taikomos tarpvalstybiniam sandoriams, kurie buvo pradėti prieš pereinamąjį laikotarpį**, apmokestinamųjų asmenų PVM teisių ir pareigų atžvilgiu, pavyzdžiui, dėl ataskaitų teikimo įsipareigojimų, PVM mokėjimo ir grąžinimo.

INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ APSAUGA

Jungtinėje Karalystėje ir toliau bus saugomos ES įgytos bendros intelektinės nuosavybės teisės (prekės ženklai, dizaino teisės, augalų veislių teisės ir kt.).

▶ Visas teises JK saugos kaip **savo intelektinės nuosavybės teises**. ES teisės pakeitimas į JK teisę vyks **automatiškai ir nemokamai**, neatliekant jokio pakartotinio patikrinimo.

Bus ir toliau saugomos visų kategorijų ES geografinės nuorodos.

Susitarimu dėl išstojimo **visas ES patvirtintų geografinių nuorodų sąrašas bus teisiškai saugomas**, jei ir kol nebus sudarytas naujas susitarimas dėl būsimų santykių.

JK užtikrins, kad esamų geografinių nuorodų **apsauga būtų bent tokio pat lygio**. Ši apsauga bus užtikrinama pagal JK vidaus teisės aktus.

ES patvirtintos JK kilmės geografinės nuorodos (pvz., „**Welsh Lamb**“, „**Scotch Whisky**“) bus ir toliau saugomos ES.

NEBAIGTAS POLICIJOS IR TEISMINIS BENDRADARBIAVIMAS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE

Nebaigtas JK policijos ir teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose bus užbaigtas pagal taikytinas ES taisykles.

* Dėl Europos arešto orderio: žr. pereinamuoju laikotarpiu taikytinas taisykles.

Kaip tai veiks praktikoje?

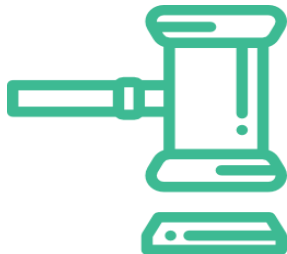
Jungtinėje Karalystėje pagal **Europos arešto orderį*** suimtas asmuo turės būti perduotas jo ieškančiai valstybei narei.

JK ir kitų valstybių narių įsteigta **jungtinė tyrimų grupė** tęs savo tyrimus.

Jei ES valstybės narės institucija iki pereinamojo laikotarpio pabaigos gaus **JK prašymą konfiskuoti pajamas iš nusikaltimų arba pateikti informacijos**, prašymas turės būti įvykdytas pagal taikytinas ES taisykles.

NEBAIGTAS TEISMINIS BENDRADARBIAVIMAS CIVILINĖSE IR KOMERCINĖSE BYLOSE

ES teisė dėl tarpvalstybinių civilinių ginčų ir toliau bus taikoma byloms, pradėtoms iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Tokioms byloms ir toliau bus taikoma ES teisė dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo.

Kas atsitiks su nebaigtais nagrinėti teisiniais ginčais tarp bendrovių pasibaigus pereinamajam laikotarpiui?

Pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu Nyderlandų bendrovė bylinėjasi su JK bendrove JK teisme:

JK teismas išlaiko kompetenciją nagrinėti tokią bylą pagal ES teisę.

Pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu ES bendrovė bylinėjasi su JK bendrove Prancūzijos teisme:

Jungtinėje Karalystėje Prancūzijos teismo sprendimui ir toliau bus taikoma ES teisė dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo.

DUOMENYS IR INFORMACIJA, KURIAIS KEIČIAMASI IKI PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PABAIGOS

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui JK **ir toliau taikys ES duomenų apsaugos taisyklės sukauptiems asmens duomenims**, kol ES, priimdama **sprendimą dėl tinkamumo**, nustatys, kad JK asmens duomenų apsaugos taisyklėse numatytos apsaugos priemonės iš esmės yra lygiavertės ES priemonėms.

NEBAIGTI VIEŠIEJI PIRKIMAI

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos **nebaigtos viešųjų pirkimų procedūros** bus užbaigtos pagal ES teisę, laikantis **tokių pačių procesinių ir materialinių taisyklių.**

EURATOMAS

JK prisiima visą atsakomybę už **savo branduolinės saugos garantijas** ir įsipareigoja ateityje sukurti tokią sistemą, kurios taikymo aprėptis ir veiksmingumas būtų **lygiaverčiai numatytiems dabartiniuose Euratomo susitarimuose.**

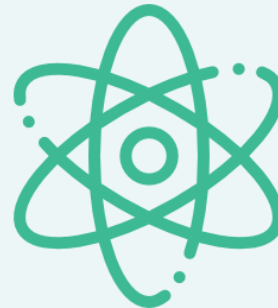
Su garantijomis susijusią **JK įrangos ir kito turto nuosavybę** Euratomas perduos Jungtinei Karalystei.

ES gaus **kompensaciją** balansine verte.

Euratomo tarptautiniai susitarimai nebebus taikomi Jungtinei Karalystei.

Šiais klausimais JK turi bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais.

Specialiųjų daliųjų medžiagų, kurios Jungtinėje Karalystėje priklauso JK subjektams, nuosavybės teisę Euratomas perduos Jungtinei Karalystei. Euratomas pasiliks teisę tvirtinti ateityje medžiagų, kurios Jungtinėje Karalystėje priklauso ES 27 įmonėms, pardavimą arba perdavimą.

Kaip nustatyta tarptautinėmis konvencijomis ir Europos atominės energijos bendrijos teisės aktais, galutinė **atsakomybė už panaudotą kurą ir radioaktyviąsias atliekas** ir toliau tenka valstybei, kurioje jie susidarė.

NEBAIGTOS TEISMINĖS PROCEDŪROS

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT) išlaikys kompetenciją

vykdyti visas teismines procedūras, užregistruotas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos. Tos procedūros turėtų būti vykdomos ir toliau, kol pagal Sąjungos taisykles bus priimti galutiniai privalomai vykdytini teismo sprendimai, įskaitant apeliacinius skundus ar bylą perdavimą nagrinėti kitai instancijai.

Tokiu būdu nebaigtos nagrinėti bylos bus užbaigtos tvarkingai.

4 METAI

4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos ESTT galės būti iškeltos **naujos pažeidimo bylos prieš JK**. Bylos gali būti susijusios su ES teisės pažeidimais arba ES administracinių sprendimų nesilaikymo atvejais iki pereinamojo laikotarpio pabaigos arba – kai kuriais atvejais – net pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

ESTT jurisdikcija šiose naujose bylose atitinka principą, kad **Sutarties nutraukimas nedaro poveikio jokiai prieš ją nutraukiant buvusiai šalių teisei, pareigai ar teisinei padėčiai.**

Taip ES valstybėms narėms ir Jungtinei Karalystei užtikrinamos **vienodos sąlygos ir teisinis tikrumas** dėl padėties, susidariusios, kai Jungtinei Karalystei buvo taikomi ES teisėje nustatyti įpareigojimai.

NEBAIGTOS ADMINISTRACINĖS PROCEDŪROS

Visos iki pereinamojo laikotarpio pabaigos nebaigtos administracinės procedūros ir toliau bus vykdomos pagal ES taisykles.

Pereinamuoju laikotarpiu JK ir toliau privalo laikytis visų ES teisės aktų. Todėl taip turėtų būti užtikrinta atitiktis ES teisei ir tokios pat sąlygos, kokios sudarytos kitoms valstybėms narėms.

- ▶ Tai su tokiais klausimais kaip konkurencija ir valstybės pagalba susijusios procedūros, kurias ES institucijos, organai ir agentūros pradėjo iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ir kurios susijusios su JK arba jos fiziniiais ar juridiniais asmenimis.
- ▶ 4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos galės būti iškeliamos tokios **NAUJOS BYLOS**:
- ▶ **valstybės pagalbos bylos**, susijusios su pagalba, suteikta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, ir
- ▶ **Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimai** dėl faktų, įvykusių iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, arba dėl skolos muitinei, atsiradusios pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, AGENTŪRŲ IR ĮSTAIGŲ VEIKIMAS

ES išlaikys **privilegijas ir imunitetus**, susijusius su veikla, vykdyta iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Abi šalys ir toliau užtikrins, kad būtų **laikomasi profesinės paslapties prievolių**. Įslaptinta informacija ir kiti dokumentai, kuriuos JK gavo būdama valstybe nare, turėtų būti ir toliau **saugomi tiek, kiek** iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

IV dalis. PEREINAMASIS LAIKOTARPIS

Pereinamuoju laikotarpiu ES teisė ir toliau taikoma Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje.

ES traktuos JK kaip valstybę narę, tačiau neleis jai **dalyvauti ES institucijų ir valdymo struktūrų veikloje.**

Pereinamuoju laikotarpiu administravimo įstaigos, įmonės ir piliečiai turės laiko prisitaikyti.

O ES ir JK turės laiko **derėtis dėl būsimų santykių.**

Trukmė:

**nuo 2019 m. kovo 30 d.
iki 2020 m. gruodžio 31 d.**

Šis laikotarpis apskaičiuotas atsižvelgiant į tai, kiek laiko prireiks JK prašymui išnagrinėti (maždaug dvejų metų). Jis sutampa su dabartiniu ES biudžeto laikotarpiu (2014–2020 m. daugiamete finansine programa).

Kas vyks pereinamuoju laikotarpiu?

ES teisė ir toliau bus taikoma

Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje, lyg ji būtų valstybė narė.

JK liks ES muitų sąjungoje ir bendrojoje rinkoje,

naudosis visomis keturiomis laisvėmis ir visomis ES politikos priemonėmis.

JK ir toliau privalės laikytis įsipareigojimų, kylančių iš visų ES sudarytų tarptautinių susitarimų.

Prekybos srityje tai reiškia, kad trečiosios šalys turės tokias pačias sąlygas patekti į JK rinką. JK negalės taikyti naujų susitarimų ES išimtinės kompetencijos srityse, nebent ES jai tai leistų.

Jungtinei Karalystei nebebus atstovaujama ES institucijose, agentūrose ir įstaigose.

Galimas pereinamojo laikotarpio pratęsimas

Gali būti pratęsta tik vieną kartą

Sprendimas turi būti priimtas iki 2020 m. liepos 1 d.

Bendru ES ir JK sutarimu

Ne daugiau kaip vieniems arba dvejiems metams

Galimo pereinamojo laikotarpio pratęsimo metu nuo 2021 m. sausio mėn. JK nebedalyvaus daugiametėje finansinėje programoje – ji ES programose galės dalyvauti tik kaip trečioji šalis.

Norint pratęsti pereinamąjį laikotarpį, JK reikės įnešti į ES biudžetą atitinkamą finansinį įnašą, dėl kurio sprendimą priims Jungtinis komitetas.

JK dalyvavimas ES užsienio ir gynybos politikoje pereinamuoju laikotarpiu

Pereinamuoju laikotarpiu Jungtinei Karalystei bus taikoma bendra užsienio ir saugumo politika.

Visų pirma JK įgyvendins ES sankcijų režimus ir remis ES pareiškimus ir pozicijas trečiosiose šalyse ir tarptautinėse organizacijose.

▶ JK gali dalyvauti **ES karinėse operacijose ir civilinėse misijose pagal bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP)**, tačiau **be vadovavimo galių**.

JK turės galimybę dalyvauti bendros užsienio ir saugumo politikos agentūrų, įskaitant Europos gynybos agentūrą, projektuose, tačiau **neturės jokio vaidmens priimant sprendimus**.

Pavyzdžiui, ES kovos su piratavimu karinės operacijos, **EU NAVFOR Somalia (operacija „Atalanta“)**, štabas iš Nortvudo (JK) perkeltas į Rotą (Ispanija).

JK dalyvavimas teisingumo ir vidaus reikalų politikoje pereinamuoju laikotarpiu

Pereinamuoju laikotarpiu Jungtinei Karalystei bus ir toliau taikoma ES teisingumo ir vidaus reikalų politika.

Europos arešto orderis

Europos arešto orderis bus taikomas, tačiau valstybė narė, atsižvelgdama į pagrindinius savo nacionalinės teisės principus, gali atsisakyti perduoti savo piliečius Jungtinei Karalystei (Susitarimo dėl išstojimo 185 str.).

JK teisė į sutikimą dalyvauti ir atsisakymą dalyvauti

Per pereinamąjį laikotarpį JK neturės teisės **sutikti dalyvauti visiškai naujose priemonėse**.

Nepaisant to, ES gali **pakviesti JK bendradarbiauti** klausimais, susijusiais su tokiais naujomis priemonėmis, laikantis **bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis** sąlygų.

JK gali nuspręsti **pasinaudoti savo teise sutikti dalyvauti ir (arba) atsisakyti dalyvauti** priemonėse, kuriomis iš dalies keičiami ar pakeičiami tie ES teisės aktai, kurių JK turėjo laikytis narystės metu, arba kuriais tos priemonės yra grindžiamos.

Kokie padariniai žuvininkystės sektoriui?

Pereinamoju laikotarpiu **taikant Jungtinei Karalystei bendrąją žuvininkystės politiką** (ir atitinkamų tarptautinių susitarimų sąlygas), užtikrinamas aiškumas ir nuspėjamumas.

JK turės laikytis sprendimų dėl žvejybos galimybių iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Dėl jos žvejybos galimybių su ja bus konsultuojamasi įvairiais metinio sprendimų priėmimo proceso etapais.

Gavusi ES kvietimą ir tiek, kiek tai leidžiama konkrečiame forume, **JK, priklausydama ES delegacijai, gali dalyvauti tarptautinėse konsultacijose ir derybose, kad pasirengtų būsimai narystei** atitinkamuose tarptautiniuose forumuose.

V dalis. FINANSINIS SUSITARIMAS

Susitarimo dėl išstojimo finansinėmis nuostatomis užtikrinama, kad tiek JK, tiek ES laikytųsi visų finansinių įsipareigojimų, prisiimtų tuo metu, kai JK buvo ES narė.

2017 m. balandžio 29 d.
Europos Vadovų Tarybos gairės

Europos Vadovų Tarybos gairėse prašyta pasiekti **vieną finansinį susitarimą**, apimančią ES biudžetą, Jungtinės Karalystės narystės visose pagal Sutartis įsteigtose įstaigose ar institucijose nutraukimą ir JK dalyvavimą konkrečiuose fonduose ir priemonėse, susijusiuose su Sąjungos politikos sritimis.

Finansiniu susitarimu apimami visi šie aspektai ir suvedamos sąskaitos.

Principai, kuriais grindžiama sutarta metodika

1.

Nė viena valstybė narė neturėtų mokėti daugiau ar gauti mažiau dėl JK išstojimo iš ES.

2.

JK turėtų sumokėti narystės metu **prisiimtų įsipareigojimų dalį**.

3.

JK neturėtų mokėti nei daugiau, nei anksčiau nei tuo atveju, jei ji būtų likusi valstybe nare.

PASTABA. Susitarimas susijęs ne su JK finansinio įsipareigojimo suma, o su tuo, kaip ją apskaičiuoti.

Dėl ko susitarta?

Pagal sutartą metodiką leidžiama vykdyti visus bendrus įsipareigojimus ES biudžeto (2014–2020 m.) atžvilgiu, įskaitant 2020 m. pabaigoje neįvykdytus įsipareigojimus ir įsipareigojimus, kurių neatitinka turtas.

Be to, Jungtinė Karalystė toliau teiks garantijas paskoloms, kurias ES suteikė iki JK išstojimo, ir atgaus nepanaudotų garantijų dalį ir vėliau susigrąžintas sumas, gautas pareikalavus grąžinti tokioms paskoloms suteiktas garantijas.

ES patikos fondai ir Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonė

▶ JK įvykdys visus neįvykdytus ES patikos fondų ir Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonės įsipareigojimus.

Europos plėtros fondas

▶ JK liks Europos plėtros fondo (EPF) šalimi ir toliau prisidės prie mokėjimų, reikalingų, kad būtų įvykdyti visi įsipareigojimai, susiję su dabartiniu 11-uoju EPF ir ankstesniais fondais.

Europos Centrinis Bankas

▶ Jungtinės Karalystės į Europos Centrinį Banką įmokėtas kapitalas bus grąžintas Anglijos bankui.

Europos investicijų bankas

▶ Jungtinės Karalystės į Europos investicijų banką įmokėtas kapitalas bus grąžintas 2019–2030 m., tačiau bus pakeistas papildoma išperkama garantija. JK išlaikys susikaupusių neįvykdytų EIB operacijų garantiją nuo išstojimo dienos iki jų amortizacijos.

Kaip apskaičiuojama JK dalis?

- JK mokės įnašą į 2019 m. ir 2020 m. biudžetą ir jis atitiks procentinę dalį, apskaičiuotą taip, lyg JK ir toliau būtų likusi valstybe nare. Įsipareigojimų po 2020 m. atveju JK tenkanti dalis bus nustatyta kaip JK nuosavų išteklių, skirtų 2014–2020 m. laikotarpiu, ir visų valstybių narių (įskaitant JK) per tą patį laikotarpį skirtų nuosavų išteklių santykis. Tai reiškia, kad į JK dalį įtraukta Jungtinei Karalystei taikoma korekcija.

Kokia JK dalis ES turte (turtas suprantamas kaip pastatai ir grynieji pinigai)?

- ES turtas priklauso ES, nes ES turi juridinio asmens statusą, ir jokia valstybė narė neturi teisės į ES turtą. Tačiau Jungtinei Karalystei tenkanti ES įsipareigojimų dalis bus sumažinta atitinkama turto dalimi, nes nereikia finansuoti įsipareigojimų, kurie yra padengti turto, taigi Jungtinei Karalystei nereikia jų finansuoti.

Kaip ilgai JK vykdys mokėjimus?

- JK vykdys mokėjimus tol, kol bus apmokėtas paskutinis ilgalaikis įsipareigojimas. Iš JK nebus reikalaujama sumokėti anksčiau, nei jai reikėtų mokėti liekant ES nare. Abi pusės gali susitarti dėl tam tikro supaprastinimo.

Ar JK mokės buvusiems ES institucijų darbuotojams pensijas?

- JK mokės jai tenkančią ir iki 2020 m. pabaigos susikaupusią pensijų ir kitų išmokų darbuotojams finansavimo dalį. Šis mokėjimas bus vykdomas suėjus mokėjimo terminui, kuris taikomas ir likusioms valstybėms narėms.

Ką tai reiškia ES projektams ir programoms?

Visi ES projektai ir programos bus finansuojami, kaip numatyta pagal dabartinę daugiametę finansinę programą (2014–2020 m.).

Tai suteikia tikrumo visiems ES programų paramos gavėjams, įskaitant JK paramos gavėjus, kurie ir toliau naudosis ES programomis iki jų pabaigos, išskyrus po JK išstojo patvirtintas finansines priemones.

VI dalis. Valdymo struktūra

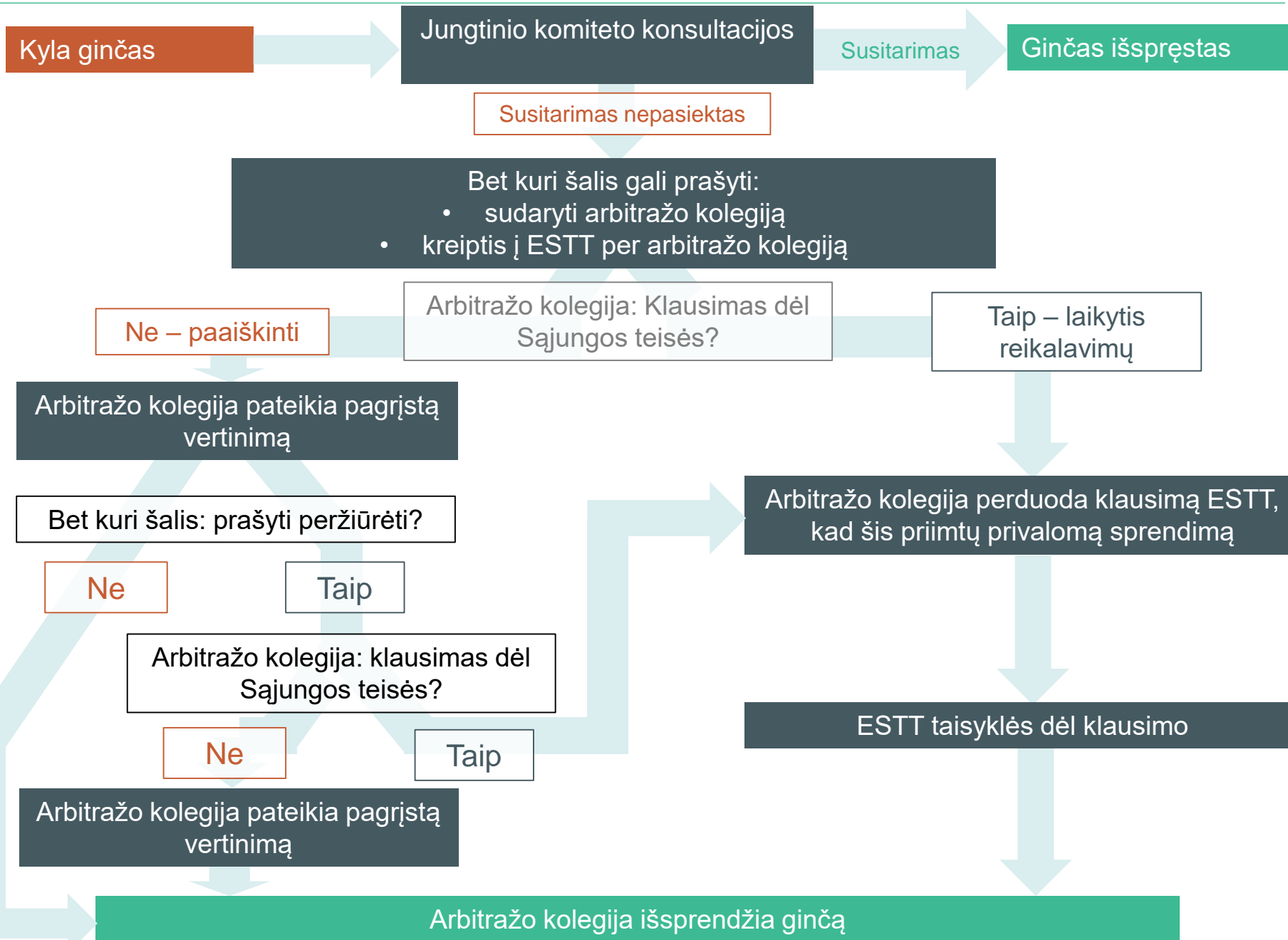
Susitarimas dėl išstojimo apima institucinius susitarimus, kuriais užtikrinamas veiksmingas susitarimo valdymas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas, įskaitant tinkamą ginčų sprendimo mechanizmą.

Kilus ginčui dėl susitarimo aiškinimo, pradinės politinės konsultacijos vyks **Jungtiniame komitete**. Neradus sprendimo, bet kuri šalis gali perduoti ginčą privalomai vykdytinam arbitražui. **Arbitražo kolegijos** sprendimas Europos Sąjungai ir Jungtinei Karalystei bus privalomas. Jei jo nesilaikoma, arbitražo kolegija gali paskirti baudą, kuri turi būti sumokėta nukentėjusiajai šaliai. Vis dėlto jei kyla su Sąjungos teise susijusių klausimų, kolegija privalo kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą.

Jei reikalavimų ir toliau nesilaikoma, remiantis Susitarimu šalims leidžiama **proporcingai sustabdyti** patį Susitarimo dėl išstojimo, išskyrus piliečių teisių dalį, taikymą ar kitų Sąjungos ir JK susitarimų dalių taikymą. Tokį sustabdymą peržiūri arbitražo kolegija.

Kolegija nustato pažeidimą

Pažeidimą padariusi šalis turi per pagrįstą laikotarpį laikytis

Ginčas dėl pagrįsto laikotarpio trukmės – ją nustato

Pasibaigus pagrįstam laikotarpiui, skundo pateikėjas gali paprašyti kolegijos priimti sprendimą dėl atitikties

Kolegija patvirtina atitiktį reikalavimams

Kolegija gali skirti vienkartinę baudą arba baudą

Jeigu pažeidimą padariusi šalis nesumoka per **1 mėnesį** arba sumoka, bet vis tiek nesilaiko reikalavimų po **6 mėnesių**, skundo pateikėjas gali sustabdyti:

- bet kurios Susitarimo dėl išstojimo nuostatos, išskyrus II dalį,

Ginčas dėl atitikties reikalavimams arba sustabdymo proporcingumo – sprendžia kolegija

Reikalavimų nesilaikoma

Kolegija patvirtina atitiktį reikalavimams

Ginčas išspręstas

Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos

Protokolo tikslai

- ▶ Užtikrinti, kad tarp Airijos ir Šiaurės Airijos nebūtų realios sienos.
- ▶ Nustatyti JK įsipareigojimą nesumažinti 1998 m. Didžiojo penktadienio (Belfasto) susitarime nustatytų teisių ir užtikrinti Šiaurės ir Pietų bendradarbiavimą.
- ▶ Suteikti galimybę tęsti Airijos ir JK tarpusavio susitarimus dėl bendros kelionių erdvės ir Airijos saloje išsaugoti bendrą elektros energijos rinką.

ES ir JK derybininkai susitarė, kaip išvengti realios sienos tarp Airijos ir Šiaurės Airijos.

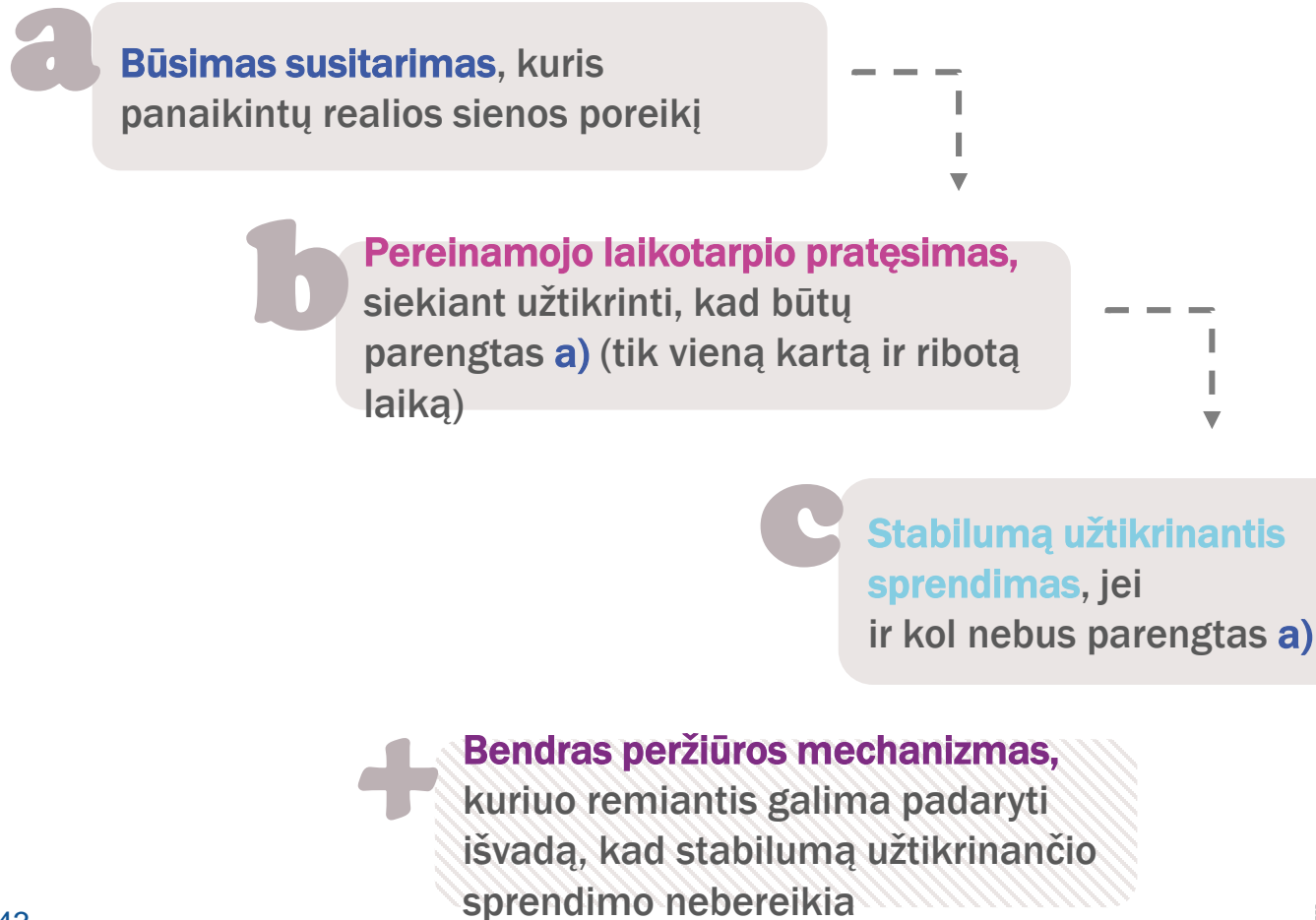
Abi pusės dės visas pastangas, kad iki pereinamojo laikotarpio pabaigos būtų sudarytas naujas susitarimas.

Jei to padaryti nepavyktų, ES ir JK galėtų kartu **pratęsti pereinamąjį laikotarpį.**

Kitu atveju nuo 2021 m. sausio mėn. būtų taikomas stabilumą tarp Airijos ir Šiaurės Airijos užtikrinantis sprendimas, kurį abi pusės gali peržiūrėti, taikydamos bendrą peržiūros mechanizmą.

Šis susitarimas – garantija, kad, nepaisant susiklosčiusių aplinkybių, tarp Airijos ir Šiaurės Airijos nebus realios sienos ir kad bus užtikrinta 1998 m. Didžiojo penktadienio (Belfasto) susitarimo visų dalių, taip pat Šiaurės ir Pietų bendradarbiavimo ir visos salos ekonomikos apsauga.

3 GALIMYBĖS IŠVENGTI REALIOS SIENOS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Kas yra bendra muitų teritorija?

Ji apima ES muitų teritoriją ir JK muitų teritoriją.

Tai reiškia, kad esant scenarijui, pagal kurį būtų taikomas stabilumą užtikrinantis sprendimas:

1. JK savo muitų teritorijoje taikytinus tarifus ir taisykles suderins su ES išorės tarifais ir kilmės taisyklėmis.

2. Tarp ES ir JK nebus taikomi tarifai, kvotos ir atliekami kilmės taisyklių patikrinimai, išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus.

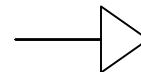
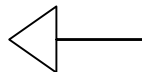
3. ES ir JK susitarė dėl vienodų sąlygų taikymo įsipareigojimų ir tinkamų vykdymo užtikrinimo mechanizmų, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija tarp ES 27 ir JK.

4. Sąjunga prekybos apsaugos politiką ir bendrąją lengvatų sistemą taiko abiem bendros muitų teritorijos dalims; ji konsultuojasi su JK dėl visų priemonių ar veiksmų, kurių ji ketina imtis.

Dėl žuvininkystės tvarkos bus deramasi vedant platesnio pobūdžio derybas dėl būsimos partnerystės.

ES ir JK dės visas pastangas, kad iki 2020 m. liepos 1 d. būtų susitarta dėl žuvininkystės ir akvakultūros susitarimo.

Esminė sąlyga, kad ši bendra muitų teritorija apimtų žuvininkystės ir akvakultūros produktus, – susitarti dėl galimybės naudotis vandenimis ir žvejybos galimybų.

Saugumo ir saugos kontrolė PASIENYJE

- Iki prekių atgabavimo pildomos saugumo deklaracijos, naudojamos saugumo kontrolei („bomba dėžėje“)
- Gyvi gyvūnai
- Gyvūniniai produktai
- Žmonėms vartoti neskirti šalutiniai gyvūniniai produktai
- Gyvūninių produktų asmeninės siuntos
- Plastikiniai virtuvės reikmenys iš Kinijos ir Honkongo
- Švieži vaisiai ir daržovės
- Didelės rizikos negyvūniniai maisto produktai ir pašarai
- Valgomosios ybiškės, kvapiosios murėjos lapai iš Indijos
- Neleistini genetiškai modifikuoti ryžiai ryžių produktuose iš Kinijos
- Maisto produktai ir pašarai iš Fukušimos
- Pupenių derva iš Indijos
- Augalų sveikata
- Tam tikrų rūšių gyvūnų, kilusių iš šalių, kuriose naudojami spąstai, kuriais suspaudžiamos gyvūnų galūnės, kailiai ir odos
- Invazinės svetimos rūšys

Finansų kontrolė IMPORTO MUITINĖS ĮSTAIGOJE

- Rizika grindžiama kontrolė, remiantis muitinės deklaracijomis dėl visų prekių, kurioms įforminama muitinės procedūra (Sajungos muitinės kodeksas)
- Prekių klasifikavimas
- **Kilmė / Laisvos apyvartos statuso įrodymas**
- Muitinė vertė
- ~~Muitai~~
- PVM
- Akcizas

Rinkos priežiūra IMPORTO MUITINĖS ĮSTAIGOJE

- Pramonės produktams
- Patikra, grindžiama rizikos vertinimu, išleidimo į laisvą apyvartą sustabdymu, rinkos priežiūros institucijų sprendimu, atsisakymu išduoti leidimą arba leidimo išleisti prekes išdavimu
- Užtikrinti, kad Sąjungos rinkai būtų pateikiami tik reikalavimus atitinkantys gaminiai (Reglamentas (EB) Nr. 765/2008)
- 68 teisės aktai, kuriais suderinamos ES taisyklės dėl ne maisto produktų (pvz., variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo, žaislų saugos, ozono sluoksnį ardančių medžiagų, ženklinimo CE ženklu, ES ekologinio ženklo, pirotechnikos gaminių, civiliniam naudojimui skirtų sprogmenų, asmeninių apsaugos priemonių)
- Specialios žmonėms skirtų ir veterinarinių vaistų taisyklės

Ar bus užtikrintas tolesnis Šiaurės Airijos ir ES taisyklių ir kitų teisės

Tuo atveju, kai būtų taikomas stabilumą užtikrinantis sprendimas, JK, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, užtikrins tolesnį konkrečių teisės aktų suderinamumą su ES.

Siekiant Airijos saloje išvengti realios sienos ir užtikrinti, kad Šiaurės Airijos įmonės galėtų be apribojimų pateikti produktus ES bendrajai rinkai, Šiaurės Airijoje bus užtikrintas tolesnis suderinamumas su tam tikromis ES taisyklėmis, kurios yra būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų išvengta realios sienos, būtent:

teisės aktais dėl prekėms taikomo PVM ir akcizų

teisės aktais dėl gaminiams taikomų reikalavimų

veterinarinei kontrolei taikomomis sanitarinėmis taisyklėmis (sanitarijos ir fitosanitarijos taisyklėmis)

žemės ūkio produktų gamybos ir pardavimo taisyklėmis

valstybės pagalbos taisyklėmis

Atsižvelgiant į platesnį ES ir JK bendros muitų teritorijos kontekstą, Šiaurės Airijoje bus toliau taikomas ES muitinės kodeksas.

Kaip veiks stabilumą tarp Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos užtikrinantis sprendimas?

Siekiant užtikrinti, kad Šiaurės Airijos įmonės galėtų be apribojimų ir tikrinimų Airijos ir Šiaurės Airijos pasienyje pateikti produktus ES bendrajai rinkai, reikėtų atlikti prekių, įvežamų į Šiaurės Airiją iš likusios JK dalies, tikrinimą.

Atsižvelgiant į riziką, reikėtų atlikti kai kurias atitikties ES standartams patikras, kad būtų užtikrinta vartotojų, ūkio subjektų ir įmonių apsauga bendrojoje rinkoje.

ES ir Jungtinė Karalystė susitarė šias patikras atlikti kuo mažiau įsikišimo reikalaujančiu būdu. Ateityje ES ir JK sudarius susitarimus, patikrų mastas ir dažnumas galėtų dar sumažėti.

DECENTRALIZUOTI PROCESAI

IŠ LIVERPULIO...

- ✓ Elektroninė deklaracija, pvz., tranzitas (iš anksto)

PATIKROS

Pramonės produktams:
Brūkšninis kodas (gabenimo registracijos numeris), nuskenuotas tranzitiniame uoste arba kelto perkėloje

TIK SISTEMINGOS PATIKROS Š. AIRIJOS UOSTUOSE IR ORO UOSTUOSE

Gyviems gyvūnams, augalams ir gyvūniniams produktams:
sanitariniai ir fitosanitariniai patikrinimai

...Į BELFASTĄ

Patikros paskirties vietoje

- ✓ Rizika grindžiama kontrolė paskirties vietoje*
- ✓ Rinkos priežiūros institucijų atliekamos patikros, kaip laikomasi reguliavimo

reikalavimų, kai
*Rizikos analizė, grindžiama dalijimusi informacija tarp susijusių institucijų, kad būtų geriau sustabdomos reikalavimų neatitinkančios prekės pasienyje

Šiais procesais bus:

Apsaugoti vartotojai nuo nesaugių produktų

Užtikrinta visuomenės ir gyvūnų sveikata

Užkirstas kelias sukčiavimui ir prekybai neteisėtomis prekėmis

Dėl kokių priemonių, kuriomis užtikrinamos vienodos sąlygos, susitarta?

Ekonominės tarpusavio sąsajos ir geografinis artumas

yra pagrindiniai elementai, į kuriuos reikia atsižvelgti reguliuojant tinkamą **atviros ir sąžiningos konkurencijos** bendroje ES ir JK muitų teritorijoje veikimą.

Pagal Protokolą Jungtinė Karalystė privalo taikyti **materialines taisykles**, grindžiamas ES ir tarptautiniais standartais, **tinkamus įgyvendinimo mechanizmus**, taip pat **vykdymo užtikrinimo ir ginčų sprendimo mechanizmus**.

Aplinkos, darbo ir socialinės apsaugos nuostatos grindžiamos dabartinio apsaugos masto pagal ES ir tarptautinius standartus **nemažinimo principu**; valstybės pagalbai taikomas **dinamiškas suderinimas**.

Vienodų sąlygų priemonės	Materialinės taisyklės	Vykdymo užtikrinimas JK	Ginčų sprendimas
 <p>VALSTYBĖS PAGALBA</p> <p>daranti poveikį ES ir Š. Airijos prekybai daranti poveikį ES ir D. Britanijos prekybai</p>	Dinamiškas suderinimas su ES taisyklėmis	Europos Komisija	ESTT
	Dinamiškas suderinimas su ES taisyklėmis	JK nepriklausoma institucija	Jungtinis komitetas ir arbitražas
 <p>KONKURENCIJA</p>	Atspindi ES teisę ir susijusios su jos pokyčiais	JK nepriklausoma institucija	Jungtinis komitetas ir arbitražas teisės aktų vykdymo užtikrinimo Jungtinėje Karalystėje klausimais
 <p>APMOKESTINIMAS</p>	Įsipareigojimas užtikrinti gerą mokesčių srities valdymą	JK valdžios institucijos	Jungtinis komitetas
	JK teisės akto, kuriuo įgyvendinamos 3 direktyvos, įšaldymas*		Jungtinis komitetas ir arbitražas
	JK įsipareigoja laikytis Elgesio kodekso		Jungtinis komitetas
 <p>APLINKA</p>	Draudimas bloginti sąlygas, 2030 m. kiekybinių tikslų įšaldymas	JK nepriklausoma institucija	Jungtinis komitetas ir arbitražas teisės aktų vykdymo užtikrinimo Jungtinėje Karalystėje klausimais
 <p>DARBAS IR SOCIALINIAI STANDARTAI</p>	Draudimas bloginti sąlygas	JK valdžios institucijos	Jungtinis komitetas ir arbitražas teisės aktų vykdymo užtikrinimo Jungtinėje Karalystėje klausimais

Vienodų sąlygų priemonės (1/5)

VALSTYBĖS PAGALBA

Dvi situacijos: **A.** Pagalba daro poveikį ES ir Šiaurės Airijos prekybai. **B.** Pagalba daro poveikį ES ir Didžiosios Britanijos prekybai.

MATERIALINĖS TAISYKLĖS

JK visapusiškai taiko ES valstybės pagalbos taisykles.

Dinamiškas suderinimas

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS JK

A. Nereikia. Europos Komisija toliau tiesiogiai užtikrina valstybės pagalbos taisyklių laikymąsi, vykdydama stabilumą užtikrinantį sprendimą (jei jis taikomas).
ESTT išlieka kompetentingas.

B. JK turi įsteigti nepriklausomą vykdymo užtikrinimo instituciją, kuriai būtų suteikti tokie pat įgaliojimai, kaip ir Europos Komisijai, ir kurios veiklą tikrintų JK nacionaliniai teismai. Nepriklausomos institucijos ir Europos Komisijos bendradarbiavimo procedūra.
Komisija taip pat turės teisę pareikšti ieškinį JK teismuose.

GINČŲ SPRENDIMAS

A. Nereikia, atsižvelgiant į Europos Komisijos ir ESTT vykdomą kontrolę.

B. Ginčų sprendimo mechanizmas, įskaitant arbitražo procedūrą ir bylos perdavimą ESTT, ir sankcijos.
Galimybė priimti laikinas priemones.

Vienodų sąlygų priemonės (2/5)

KONKURENCIJA (išskyrus valstybės pagalbą)

MATERIALINĖS TAISYKLĖS

SESV taisyklių taikymas:

- konkurenciją iškraipantiems susitarimams,
- piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi,
- monopolijoms

Koncentracijos kontrolės lygiavertės normos

ES *acquis* ir teismų praktika, kaip aiškinimo šaltiniai

Reikalaujama laikytis tarptautinių standartų dėl valstybės įmonių ir užtikrinti, kad reguliavimas būtų nediskriminacinis.

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS JK

Reikalaujama perkelti SESV taisykles į nacionalinę teisę ir turėti nacionalinę nepriklausomą konkurencijos užtikrinimo instituciją (šiuo metu tai CMA) ir teisminės peržiūros sistemą.

Reikalaujama veiksmingai stebėti įsipareigojimus ir užtikrinti jų vykdymą.

GINČŲ SPRENDIMAS

Materialinių taisyklių taikymas, jei ginčas sprendžiamas Jungtiniame komitete, nesikreipiant į arbitražą.

Ginčų sprendimas su arbitražu, kai tai susiję su JK įsipareigojimu dėl stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo.

Vienodų sąlygų priemonės (3/5)

APMOKESTINIMAS

ĮSIPAREIGOJIMAS

Gero mokesčių srities valdymo sąlyga ir pasaulinių mokesčių ir EBPO kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu (BEPS) standartų įgyvendinimas.

JK dar kartą patvirtina įsipareigojimą pažaboti žalingas mokesčių priemones ir laikytis ES verslo apmokestinimo elgesio kodekso.

JK toliau taiko vidaus teisės aktus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama ES direktyvos dėl: keitimosi informacija apie apmokestinimą, kovos su mokesčių vengimu taisyklių ir kredito įstaigų bei investicinių įmonių teikiamų ataskaitų pagal šalis.

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS JK

Gero mokesčių srities valdymo principų taikymas JK valdžios institucijoms formuojant politiką.

ES elgesio kodekso principų taikymas JK valdžios institucijoms formuojant politiką.

Tiksliai apibrėžtos teisės aktų nuostatos taikomos naudojant įprastą nacionalinį įgyvendinimo mechanizmą (taiko JK mokesčių administratorius).

GINČŲ SPRENDIMAS

Visi klausimai, susiję su gero mokesčių srities valdymo sąlyga ir Elgesio kodekso įgyvendinimu, turi būti aptarti Jungtiniame komitete.

Visapusiška ginčų sprendimo procedūra, įskaitant arbitražo procedūrą dėl JK taikomų nacionalinės teisės aktų, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama ES direktyvos, nuostatų (taip pat su bylos perdavimu ESTT).

Vienodų sąlygų priemonės (4/5)

APLINKA

MATERIALINĖS TAISYKLĖS

Draudimas bloginti sąlygas – pereinamojo laikotarpio pabaigoje visų pagrindinių sričių apsaugos lygis negali būti žemesnis už ES standartus.

Pagrindinių aplinkos principų, įskaitant atsargumo principą ir principą „teršėjas moka“, laikymasis.

Konkretūs tikslai, grindžiami ES teisės aktais, susijusiais su pagrindinėmis sritimis, pvz., pramoniniais išmetamais teršalais, teršalų išmetimo nacionalinėmis ribomis.

Būtinios priemonės, kad būtų galima įvykdyti abiejų šalių įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus dėl klimato kaitos, įskaitant Paryžiaus susitarimą.

JK taikys anglies dioksido apmokestinimo sistemą, kurios veiksmingumas atitiks bent ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos veiksmingumą.

VYKDymo UŽTIKRINIMAS JK

JK įsipareigojimas veiksmingai užtikrinti įsipareigojimo nebloginti sąlygų, taip pat savo įstatymų, kitų teisės aktų bei praktikos, atspindinčių bendrus standartus, vykdymą.

JK įsipareigojimas išlaikyti veiksmingas administracines ir teismines procedūras bei veiksmingas teisių gynimo priemones.

JK turi įsteigti nepriklausomą nacionalinę įstaigą, kuriai būtų suteikti jos aplinkos srities įsipareigojimų stebėjimo, ataskaitų apie juos teikimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimai, lygiaverčiai Komisijos įgaliojimams.

GINČŲ SPRENDIMAS

Materialinių taisyklių taikymas, jei ginčas sprendžiamas Jungtiniame komitete.

Visiškas ginčų išsprendimas, įskaitant arbitražo procedūrą dėl JK vykdymo užtikrinimo sistemos veiksmingumo vykdant įsipareigojimus nebloginti sąlygų ir dėl nepriklausomos įstaigos steigimo ir valdymo.

Vienodų sąlygų priemonės (5/5)

DARBAS IR SOCIALINĖ APSAUGA

ĮSIPAREIGOJIMAS

Draudimas bloginti sąlygas – pereinamojo laikotarpio pabaigoje darbo ir socialinės apsaugos srityje ir kiek tai susiję su pagrindinėmis teisėmis darbe, darbuotojų sveikata ir sauga, sąžiningomis darbo sąlygomis ir darbo standartais, informavimo ir konsultavimo teisėmis įmonių lygmeniu ir restruktūrizavimu, apsaugos lygis negali būti žemesnis už ES standartus.

Įsipareigojimas veiksmingai įgyvendinti Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas ir Europos Tarybos socialinę chartiją.

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS JK

JK įsipareigojimas veiksmingai užtikrinti įsipareigojimo nebloginti sąlygų, taip pat savo įstatymų, kitų teisės aktų bei praktikos, atspindinčių bendrus standartus, vykdymą.

JK įsipareigojimas išlaikyti veiksmingą darbo inspekcijų sistemą, veiksmingas administracines ir teismines procedūras bei veiksmingas teisių gynimo priemones.

GINČŲ SPRENDIMAS

Materialinių taisyklių taikymas, jei ginčas sprendžiamas Jungtiniame komitete.

Visiškas ginčų išsprendimas, įskaitant arbitražo procedūrą dėl JK vykdymo užtikrinimo sistemos veiksmingumo vykdant įsipareigojimus nebloginti sąlygų.

Peržiūros mehānizmas

Jei bet kuriuo metu po pereinamojo laikotarpio ES arba JK manys, kad visas šis Protokolas arba jo daļis nebēra būtni, jī gali apie tai pranešti kitai šāļai ir nurodyti to priēžastis.

Jungtinis komitetas apsvārstys pranešimā ir galēs prašyti 1998 m. Didžiojo penktadienio (Belfasto) susitarimu įsteigtų institucijų pateikti nuomonē.

Po diskusijų Jungtiniame komitete ES ir JK galēs kartu nusprēsti, kad visas Protokolas arba jo daļis nebēra būtni jō tikslams pasiekti.

Kas dar, be stabilumą užtikrinančio sprendimo, išdėstyta Protokole?

Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos išdėstytos nuostatos, kuriomis reglamentuojamos įvairios kitos ypatingos aplinkybės Airijos saloje, visų pirma:

BENDRA AIRIJOS IR JUNG TINĖS KARALYSTĖS KELIONIŲ ERDVĖ	JK ĮSIPAREIGOJIMAS NEMAŽINTI TEISIŲ, GARANTIJŲ IR LYGIŲ GALIMYBIŲ APIMTIES	BENDRA ELEKTROS ENERGIJOS RINKA	ŠIAURĖS IR PIETŲ BENDRADARBIAVIMAS
<p>ir su ja susijusios teisės ir privilegijos gali būti ir toliau taikomos pagal ES teisę, visų pirma kiek tai susiję su laisvu ES piliečių judėjimu.</p>	<p>kaip nustatyta 1998 m. Didžiojo penktadienio (Belfasto) susitarime, įskaitant, kiek tai susiję su nediskriminavimo srities ES teise. Šis įsipareigojimas bus įgyvendinamas ir jo stebėseną bus atliekama naudojantis tam skirtais mechanizmais.</p>	<p>gali būti išsaugota Airijos saloje.</p>	<p>gali būti tęsiamas, įskaitant bendradarbiavimą aplinkos, sveikatos, žemės ūkio, transporto, švietimo ir turizmo, taip pat energetikos, telekomunikacijų, transliavimo, vidaus vandenų žvejybos, teisingumo ir saugumo, aukštojo mokslo ir sporto srityse.</p>

Protokolas dėl suverenių bazių teritorijų Kipre

- ▶ Protokolu apsaugomi suverenių bazių teritorijose gyvenančių ir dirbančių Kipro piliečių interesai po JK išstojimo iš Sąjungos.

Protokolo tikslas – užtikrinti, kad Akto dėl Kipro Respublikos stojimo į Sąjungą protokole Nr. 3 nurodytose srityse suverenių bazių teritorijose būtų toliau taikoma ES teisė, **visų pirma kad tūkstaniai Kipro civilių, gyvenančių ir dirbančių suverenių bazių teritorijose**, galėtų toliau netrukdomi naudotis savo teisėmis ar jų neprarastų.

Tai taikoma įvairioms politikos sritims, pavyzdžiui, **maistams, apmokestinimui, prekėms, žemės ūkiui, žuvininkystei ir veterinarijos bei fitosanitarijos taisyklėms**.

Suverenių bazių teritorijos ir toliau bus **Sąjungos maistų teritorijos dalis**. Suverenių bazių teritorijose pagamintos prekės bus laikomos prekėmis ES laisvoje apyvartoje.

Protokolu nustatoma, kad **Kipro Respublika yra atsakinga už Sąjungos teisės įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą**, kiek tai susiję su dauguma sričių, kurioms taikomas Protokolas, išskyrus su Žaliosios linijos reglamento taikymu susijusius aspektus.

Protokolas dėl Gibraltaro

2017 m. balandžio 29 d. Europos Vadovų Tarybos gairėse nustatyta, kad „joks ES ir Jungtinės Karalystės susitarimas nebegalės būti taikomas Gibraltaro teritorijai be Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Karalystės susitarimo“.

Dėl dvišalių Ispanijos ir JK derybų Protokolas dėl Gibraltaro kartu su Ispanijos ir JK dvišaliais **susitarimo memorandumais** dėl Gibraltaro sudaro vieną dokumentų rinkinį.

- ▶ **Protokole numatomas administracinis Ispanijos ir JK bendradarbiavimas, kiek tai susiję su Gibraltaru, įvairiose politikos srityse pereinamuoju laikotarpiu ir Susitarimo dėl išstojimo dalies dėl piliečių teisių įgyvendinimo klausimu.**

Tai susiję su **dvišaliu bendradarbiavimu piliečių teisių, tabako ir kitų gaminių, aplinkos apsaugos, policijos ir muitinės veiklos srityse**, taip pat su dvišaliu susitarimu dėl **apmokestinimo ir finansinių interesų apsaugos**.

Taip pat įsteigiamas **specializuotas komitetas** šio protokolo taikymui prižiūrėti.

Kas sakoma Susitarime dėl išstojimo apie derybas dėl būsimų santykių?

ES ir JK dėms visas pastangas greitai susiderėti dėl susitarimų dėl būsimų santykių.

Jos abi įsipareigoja veikti gera valia.

Bendras tikslas – užtikrinti, kad tokie susitarimai, kiek įmanoma, būtų taikomi pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Dedant visas pastangas turi būti visapusiškai laikomasi ES ir JK teisinės tvarkos.

Tai reiškia, kad derybos prasidės tik JK išstojus iš ES.